

SITUACIÓ ACTUAL DELS CETS ASSOCIATS A L'AEES DINCAT

La situació actual dels nostres CETS és d'una gran dificultat. Durant els darrers anys, les retallades de l'administració han provocat un debilitament continuat de la nostra situació financera i juntament amb altres problemàtiques no resoltes inherents al model, ens han portat a una situació insostenible. A més, davant d'aquesta difícil situació haurem de fer front també a un increment del Salari Mínim Interprofessional del tot inassumible per la majoria dels CETS.

L'increment de l'SMI és un avenç social que felicitem, però la seva aplicació en el context actual de debilitat dels CETS, posa en risc el manteniment de 9.000 llocs de treball de persones amb discapacitat amb especials dificultats. A més, l'actual increment de l'SMI pel 2019 és molt superior als increments que s'havien anat consolidant als anys anteriors. Suposa un increment del 22% que s'ha produït sense cap marge de planificació per les entitats i que no ha vingut acompanyat de cap mesura de suport.

Així, els efectes d'aquest increment són especialment crítics al nostre país perquè Catalunya ha estat pionera en la inserció sociolaboral de les persones amb discapacitat amb especials dificultats, i la col·laboració públic-privada ha permès tenir un model més obert i inclusiu que ha generat milers de llocs de treball i ha promogut la inserció social i el desenvolupament d'aquestes persones.

Evidentment, demanem a l'estat espanyol que augmenti el percentatge de finançament de l'SMI per a les persones amb discapacitat amb especials dificultats i que destini el finançament necessari a les comunitats autònomes per fer-ho possible. A més, exigim que aquesta solució estigui garantida al marge dels debats polítics sobre l'aprovació de pressupostos. No som moneda de canvi de ningú, només demanem que per sobre de qualsevol debat es garanteixin els drets de persones vulnerables.

Ara bé, també exigim una reacció per part de la Generalitat de Catalunya i al marge dels debats polítics. Està clar que l'increment de l'SMI ha sigut la gota que ha fet vessar el got, però, com s'ha avançat, existeixen molts altres problemes que també requereixen una solució urgent. La Generalitat té la competència executiva de les polítiques d'ocupació i les competències en matèria de serveis socials. Des de la Generalitat sempre s'ha apostat per la inserció laboral com a mitjà per la inserció social, però ara, davant d'una realitat tan delicada com la que estem patint els CETS, cal que assumeixi compromisos i responsabilitats. Sempre s'havia apostat per intentar que totes les persones amb discapacitat exercissin el seu dret a treball, però la inacció política actual està posant en risc aquesta realitat.

Què passarà amb totes aquestes persones que estan treballant? Ho han de deixar de fer per què els governs no assumeixen les seves responsabilitats ni compromisos per vetllar que es continuïn garantint els drets? Els Centres Especials de Treball de persones amb especials dificultats ens sentim oblidats i menystinguts, i exigim acció i responsabilitat per fer front a problemes reals i urgents.

Concreció de les problemàtiques que requereixen solucions urgents

1. IMPOSSIBILITAT D'ASSUMIR L'INCREMENT DE L'SMI

Els Centres Especials de Treballs foren concebuts per crear entorns facilitadors d'ocupació per a persones que, per causa de les limitacions pròpies de la seva discapacitat, tenen dificultat o no poden incorporar-se a altres entorns laborals ordinaris. Es reconeix, doncs, des d'un primer moment, la necessitat i el compromís de compensar els dèficits de productivitat vinculats a la discapacitat per possibilitar la seva contractació i obtenir una renda de treball igualitària en la que el salari mínim interprofessional s'estableix com el llindar de referència. Això justificava l'establiment, entre altres mesures, de bonificació de les quotes de seguretat social i el reconeixement d'unes subvencions per persona quantificades en el 50% del Salari Mínim Interprofessional. Qualsevol increment salarial que alteri l'equilibri entre la capacitat individual de generació de valor afegit i el salari exigít no compensat amb subvenció, esdevé una barrera a la creació d'ocupació i una via de pèrdua de llocs de treball.

Per les persones amb discapacitat amb especials dificultats, l'actual increment de salari del 22% (agregada al 12% acumulat dels dos darrers anys) provoca també l'exigència d'una major productivitat generada; i en la majoria de casos aquesta situació és inabastable.

Les entitats no poden assumir aquest increment i els llocs de treball estan en risc, o directament en fase de destrucció perquè ja arribem a la situació actual arrossegant les problemàtiques que es comenten a continuació.

2. ESTRANGULAMENT FINANCER DURANT ELS DARRERS ANYS

Durant els darrers anys s'estan produint diferents situacions que comprometen la situació financera dels CETs d'iniciativa social sense afany de lucre. Concretament:

- L'establiment de topalls per part de la Generalitat durant el període comprès entre el 2011 i el 2016, de manera que durant aquests anys el límit de persones treballadores amb discapacitat amb especials dificultats que rebien ajuts eren les contractades l'any 2011. Totes les noves contractacions no van percebre cap ajut i les entitats vàrem haver d'assumir uns costos addicionals de 12 milions d'euros en aquest període. Actualment ja no hi ha topalls, però el sobre esforç de les entitats ha esvaït la capacitat financera de les entitats per invertir i innovar.
- L'eliminació, l'any 2011, de l'ajut d'inversió per la creació i manteniment de llocs de treball que havia estat vigent fins aquell moment. Entre 2011 i 2016 va suposar una retallada de 25 milions d'euros en el finançament dels CETs d'iniciativa social sense afany de lucre. El 2017 i 2018 no ha sortit cap línia de subvenció a la inversió, tot i que sí que ens ho havien anunciat per imports de 2 o 3 milions anuals. El 2019 ens tornen a dir que sortirà amb efectes retroactius del 2018, però de moment porten quasi 25 mesos esperant.
- L'endarreriment sistemàtic d'entre 6 i 13 mesos en els pagaments del finançament públic, tant de 2017 com de 2018. Les nòmines i proveïdors els paguem cada mes.
- El 28/12/2018 s'ha produït una nova incidència en el pagament d'una de les dues línies de suport a l'ocupació de treballadors amb discapacitat en centres especials de treball. Els canvis afecten l'import total pendent de cobrar per part de les entitats i deriven d'un canvi de criteri del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Hi ha el compromís de la Generalitat de solucionar aquesta incidència, però de moment l'impacte s'estima d'entre 1 i 2 milions d'euros.

A totes aquestes problemàtiques s'hi suma també la congelació, per part de la Generalitat, de les tarifes de tots els ajuts des de fa una dècada; que també pateixen totes les entitats del sector.

3. ENVELLIMENT PREMATUR DE LES PERSONES TREBALLADORES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL I ESPECIALS DIFICULTATS

Les entitats hem de fer front sense suport a una realitat que afecta el nostre dia a dia: l'envelliment prematur de les persones treballadores amb discapacitat amb especials dificultats. Aquesta situació no estava prevista i el model públic de suport no la contempla. Les entitats continuem atenent les necessitats d'aquestes persones, però en un entorn de treball, amb els riscos que comporta i amb la sobrecàrrega financera derivada de la reducció de la productivitat de les persones treballadores envellides. En aquest col·lectiu, l'envelliment prematur es comença a manifestar a partir dels 45 anys i un 39% del total de persones amb discapacitat amb especials dificultats dels nostres CETS tenen més de 45 anys (aproximadament 2.300 persones).

4. NECESSITAT DE DEFINIR UN NOU MODEL OCUPACIÓ, FORMACIÓ I TREBALL DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT AMB ESPECIALS DIFICULTATS.

L'actual model posa en risc la viabilitat dels CETS d'iniciativa social i sense afany de lucre. Cal una actualització urgent, ja que mentrestant es van generant moltes problemàtiques i, sobretot, no permet trobar solucions a situacions insostenibles com l'envelliment prematur, la inflexibilitat per compatibilitzar treball amb serveis assistencials, les dificultats per la formació DUAL, o la competència deslleial dels CETs lucratius, entre altres.

Què demanem?

1. Un increment del finançament fins al 75% de l'SMI d'ajut, almenys fins que hi hagi un nou model de finançament que garanteixi el dret al treball de les persones amb discapacitat amb especials dificultats. Concretament es tracta d'aproximadament 28 milions d'euros en el pressupost anual.
2. La definició d'un nou model que garanteixi el dret al treball a les persones amb discapacitat amb especials dificultats i doni solucions transversals, entre altres, a les problemàtiques de l'envelliment, la flexibilitat i competència deslleial. Des de l'AEES Dincat s'ha treballat una proposta de model: "*Llibre blanc per a la formació, ocupació i treball de les persones amb discapacitat i especials dificultats a Catalunya*"; que es presentarà a finals de gener.
3. Que es compleixin els compromisos, que es pagui amb responsabilitat i que se solucionin les situacions d'urgència com l'envelliment prematur.